

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

XI. évfolyam.

Csongrád, 1913. április 20.

16. szám.

Gazdasági szabadságharc.

Négyszáz éve tart a szabadságharc, amióta nemzeti királyságunk megszűnt és idegen fejedelmi jogar alá jutva, idegen érdekek, főleg idegen gazdasági érdekek székértelői lettünk. Kezdetben árulások révén, sajnos önként, később meg hatalmi erőszaktól nyomva, zsugorítva, gúzsba kötötték.

Ez a négyszáz év a maga súlyos tanulságaival, a maga sötét és legsötétebb történelmi igazságaival legyen a buzdítónk és főleg világító szövetségünk a magyar nemzet gazdasági szabadságharcának további rögös, sok helyütt még egészen töretlen útjain. Mert akár parasztlázadás, akár önvédelmi harc keretében tört is út magának a féktelen szabadságszeretettel, elnyomatásunknak, keserveinknek, kenyéreltelenségeinknek, függő mivoltunknak mindig egy volt az eredője — az idegen érdek. És ezt az idegen érdekét, — mert nem értettünk hozzá, — mai napig sem bírtuk háttérbe nyomni, elfojtani, letörni, agyongázolni, hogy még az irmagja se maradjon meg nálunk, hogy így fejlőd-hessen és nőhessen nagyra a magyar közgazdaság.

Gigászi harcot kell vívni, de nem karddal, szabályával, buzogánnyal többé, hanem vértelen, de annál biztosabban ölő gazdasági fegyverekkel. És győznünk kell!

Hogyan érjük ezt el? Dolgos, hallgató, kitartó, magyar munkás társadalommal. Haladéktalanul hozzá kell fogunk.

Programm volt, van és lesz is elég e hazában, csak munka legyen több. Egyes tömör, szállóigévé vált, de mindaddig meddő és be nem váltott programokat említünk csak nevükről rapszodikusán: közútak; közmunka; vasútak; esatornázás; öntözés; folyók hajózhatóvá tétele; Duna-Tisza csatorna; iparpolitika; kereskedelmi érdekfejlesztés; állami üzemek; a kivándorlás apasztása munkaalkalmak által; a bányászat felkarolása; a földgáz ipari értékesítése; a monopóliumok liberális, de kiadós értékesítése és egyéb a föld méhében rejlő kincsek állami kutatása.

Szóval ezer és egy a tennivaló, csak emberek kellenének a gátra, akik egyrészt értene a munka irányításához, másrészt fittyet hánynak a szomszéd idegen érdekére és csak egy szempont vezérli őket: az ország erősítése. Mert elbukni nem szabad. Mert kell, hogy kezdődjék ebben az országban a munka gazdasági szabadságharca.

És ebben az újfajta szabadságharcban ne feledkezzünk meg arról sem, hogy az ország több oldalán, több irányban sürgős nekikészülődéssel és folytonos tervszerűséggel hatalmas kereskedelmi és ipari várakat, védbástyákat kell emelnünk, mert ebben a harcban tisztán koncentrikus erőgyűjtés sorvasztólag hat a gazdasági vérkeringés egyenletességét igénylő többi nemzetesttre. A vidék géopontjait mielőbb és párhuzamos munkával ki kell építenünk.

A vidéki magyar városoknak magyar gazdasági empirumokká való fejlesztése

a legégetőbb feladat abban a szerves, harmonikus egész munkában, amelyben egyesülniök kell ebben az országban az összes eddigi dologtalanoknak is. Dolgozni kell, hogy elerőtlenedett nemzetünkre egyre nagyobb súlylyal nehezedő terheket elbirhassuk, nemesak, de a kiaknázatlan közvagyon megfelelő nemzeti célú kamatoztatáshoz jutva példátlan fellendülést eredményezhessen, a lemondás, a visszavonás, a stagnálás annyi szegénystációi után is. Mert kiaknázatlan erők bőven pihennek a magyar föld felett és mélyében is. És éppen azért jogos a remény, hogy a kiaknázatlan erők végre is csatasorba állnak egy utolsó gazdasági szabadságharc munkás, esüggédést nem ismerő nemzeti, gazdasági védelmi harcához. Hogy mire elérkezik a már sokszor kitölt és mindig elalkudott végső dátum, az „1917“, amikor kereskedelmi szerződéseink és az azokkal egyszerre esedékes, most újból megújított bankszabadságharc lejárnak: egy készült és erős, ellenállni valóban bíró és gazdasági retorziókra vértezett országot találjon az eddig mindenképpen hasznos és megfeszített nemzeti munkálkodásban ránk jövő idő.

Munkás betegpénztári választás.

A munkásságra nézve nagyjelentőségű választás lesz folyó hó 27-én, vasárnap, mikor is a szegedi munkásbetegpénztár közgyűlési kiküldötteinek választása fog megtörténni.

Helgoland.

Hamburgot elhagyva, a hajó néhány óra alatt Cuxhavenba ér, majd ennek is hátat fordítva, Helgolandnak fordul. A szárazföld lassankint eltűnik szemünk elől, a házak, partok, fák kisebbek lesznek, míg végül már csak a tetejüket látni. Alig vesszük észre s már a nyílt tengeren vagyunk, bár merre fordulunk, mindenütt csak vizet es eget látunk.

Az idő kedvez, a tenger csendes, a hajó gyorsan siklik a még szélesedben is hullámzó tengeren. Nemsokára feltűnik a vízből egy parányi fekete pont, mely rohamosan nagyobboldik, míg félóra múlva a hajó horgonyt vet Helgoland előtt.

Vöröses-barna, 30—40 m. magasságú homokos szikla az egész sziget. A legbizarrabb színváltozat, amit csak emberi szem elképzelhet: halványkék ég, vöröses-barna sziget, sötétzöld tenger s mindennek tetejébe mosolygó nap, mely az egész tájat fényével bearanyozza.

Idegenek évente átlag 25.000-en keresik fel, legnagyobb részt Hamburgból, mert ez a legközelebbi nagy város. A legtarkább változata a

nemzeteknek fordul itt meg s cseppet sem ritka a délamerikai gyártulajdonos, vagy ha az ellentét nagy lenne, az indiai katonai törzsorvos stb. Angol és a német a legtöbb, mert legközelebb ezen két országhoz fekszik. Az elsőt már messziről felismerhetjük pipájáról, mely mindig füstöl, mint valami kráter s melyet úgy tart a szájában, hogy két kézzel sem lehetne onnan kivenni, — a másikat pedig könnyed, csevegő modoráról, mindenkihez mosolygós ábrázatáról.

Amilyen szép a tenger csendes időben, oly iróztatós, ha szél nyargal végig rajta. Az égen ólmos fellegek száguldanak esti félhomályba borítva a környéket, a szél kísértetiesen süvít s a hullámok tajtékozva csapódnak hozzá a sziklákhoz.

A sziget északi részén a legrettenetesebb ilyenkor. Itt nyilvánul a szél teljes erejében, mert közvetlen a tenger felől jön s nincs semmi útjában, ami feltartóztassa. Oly vehemens és erős, hogy a szó szoros értelmében neki lehet támaszkodni, amellet olyan füttyölésszerű hangot ad, mint egy vészpis.

Helgoland mellett van Düne, a tulajdonképeni fürdőhely. A sziget oly meredek, hogy für-

désre alkalmatlan s ezért mennek át a helgolandiak, illetve az idejövő idegenek a Dünere fürödni.

Kis motorcsónak visz át a mólóról, melyet alaposan megtáncoltat a tenger. A csónakban cirka 20—25 ember ül allig begombolkozva, számítva előre néhány tusra. Alig távozik a csónak a parttól, már is hullám-hullámra dobja. Egyikről le, a másikra fel, aztán oldalt, olykor neki megy egy hullámnak, áttöri s olyan hangot hallat, mintha a hajó bordája tört volna össze. Recseg, ropog az egész alkotmány.

A Düne déli oldalán — mely többnyire csendes a hullámoktól — vannak a fürdőkabinok. Itt van aztán élet. Gyermekek, asszonyok, sőt férfiak is úgy játszanak, mint akik minden gondjukat otthon hagyták s csak a mának élnek.

Ejjel a legszebb Helgoland. A tenger mint valami sötét párdue, zúg, dorombol, mintha élne, olyan hangokat hallat, hogy szinte sejtjük, mit beszél, mit mond. Jósolgatjuk belőle, szép idő lesz-e holnap, vagy viharos. Áldozata minden évben van itt a tengernek. Ezek a névtelenek a kis Dünén vannak eltemetve, a kereszt-fájukon csak a dátum van, amikor a parton

OLESÓ JÓKAI. Egy-egy szám ára 40 fillér.

Kapható **BOZÓ** és **JUSTIN** könyvkereskedésében.

Azért nagyon fontos ez a választás a munkásságra, hogy a pénztár vezetése olyan egyének kezébe kerüljön, akik együtt éreznek a munkásokkal, vagyis azokkal, akiknek érdekében tulajdonképpen az egész intézményt létesítették, de akiket a mostani vezetőség betegségükben olyan elbánásban részesített, hogy a beteg tag még azt is átkozta, aki az intézményt kitalálta.

Nem mondunk most el konkrét eseteket, pedig évek óta már sok panaszt hallottunk, esupán annak kijelentésére szoritkozunk, hogy a beteg tagok között köztudomású az, hogy mennyire takarékoskodik a pénztár az orvosságok kiutalásánál és határozott utasítást adott a kezelő orvosoknak arra nézve, hogy mindig a legolcsóbb orvosságokat rendeljék a betegeknek. Pedig az olcsóbb fajta orvosság kevésbé hatékony és a gyógyulást nem mozdítja elő oly nagy mérvben, mint a drágább fajta.

Arról meg jobb nem is beszélni, hogy hogy milyen kálváriát kell annak a beteg tagnak elszenvedni, akin betegségében néhány heti fürdön való tartózkodás segítene, ha azt akarja, hogy ez a fürdön való gyógykezelés a pénztár költségére menjen. Vagy milyen rideg elutasításban van része annak a beteg tagnak, aki lyukas fogát — kihúzás helyett — betömetni akarja azért, hogy az ételeket megrághassa, s ne legyen kénytelen evés alkalmával foghiány miatt az ételeken hosszabb ideig nyámogni.

Természetes dolog, hogy ennek a munkások bőrén és egészségén való takarékoskodásnak meg van a maga eredménye, mert 1911. évben is 32.755 korona feleslege volt a pénztárnak, (hogy a múlt évben mennyi volt, nem tudjuk, mert a múlt évi zárszámadás még nem lett kibocsájtva), holott ennyi pénzből már tel volna jobb gyógykezelésre és gyorsabban ható gyógyszerekre is anélkül, hogy ebből a pénztárra nézve hátrány származott volna.

Önmaga iránt való kötelessége tehát a

találták. Eddig 18-an vannak a szomorú helyen. A tenger vetette ki őket. Senki sem tudja kicsodák, hová tartoznak, mi a nevük, az egész, ami életükre emlékeztet, csak egy — dátum.

Helgoland jelenleg a németek birtoka. Csodálatos, hogy mindazok dacára, hogy német birtok, angol árúkkal s iparcikkkel árasztják el a szigetet, melyet a német birodalom nem von be vámkörébe.

Az egész sziget egy óriási katonai állomás. Mindenütt apró helyi vonatok zakatolnak, sziklákat fúrnak, robbantanak, kikötőt építenek, vízszahodítják a tengertől a szárazföldet s mindez a legnagyobb flegmával történik Graet Brittain közvetlen közelében.

Anglia irigykedve nézi, hogy veti meg lábát a német a kis szigeten s bár tudja, hogy ez Németország legérzékenyebb pontja, hiszen Hamburg előtt van, mégsem tesz semmit, mint aki biztos a dolgában.

A sok építésnek nemcsak hadi, hanem egy másik igen fontos oka is van. A tenger a homokos alkatú sziklákat állandóan mossa, csapkodja, úgy hogy abból minden évben meglehetősen nagy darabok válnak le, szóval a szigetet az elmosás veszedelme fenyegeti. Ezért építik körül a szigetet cement falakkal, mert máskülönben egy szép napon arra ébrednének a Helgolandiak, hogy vízben gázolnak.

Hogy mily óriási csak a nyers cement fogyasztás ennél a munkánál s hogy hány millióba kerül ez Németországnak, annak érdekes statisztikáját láthatni a német katonai költségvetésben.

Az egész sziget különben is teljesen katonai

munkásságnak, hogy a saját embereit válassza be közgyűlési kiküldötteknek és ne azokat, akiket a pénztár igazgatósága akar maga támogatására beválasztani.

A pénztár igazgatósága március 7-én hirdetőmentet bocsájtott ki, amelyet, hogy annak tartalmáról minél kevesebben vegyének tudomást, csak a napokban küldtek meg Szegedről. Két példányt ki is függesztettek belőle, azok azonban mihamarabb eltűntek a falakról. Ebben a hirdetőmentyben az áll, hogy a tanoncok kivételével minden pénztári tag szavazhat, ha választó igazolványa iránt a választást megelőzőleg, vagyis április 21-ikéig bezárólag a pénztár helyi megbízottja, Kovács Elemérnél, annak lakásán jelentkezik. 21-ike holnap lesz, tehát minden munkás tartsa kötelességének, hogy igazolványáért holnap este, a hivatalos órák alatt jelentkezzen. Az igazolványt a pénztár a jelentkező tagoknak postán küldi meg s azzal, valamint a munkások bizalmi emberei által adandó szavazó lappal a vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődő választáson, mely a község házában fog megejteni, kell munkásoknak leszávazni.

Hogy kik lesznek közgyűlési kiküldötteknek jelölve, azt a választás napján fogja minden munkás megtudni. Csak arra vigyázzon mindenki, hogy ne az ügynevezett hivatalos, hanem kizárólag „ellenzéki szavazó lappal” szavazzon, akkor a munkásság győzelme bizonyos.

HIREK.

— **Hangverseny.** A Csongrádi Katolikus Egylet 1913. április hó 20-án, vasárnap, este 8 órai kezdettel, a csongrádi Kaszinó nagytermében, a félegyházi állami tanítóképző-intézet ének- és zenekarának közreműködésével, saját könyvtára javára, jótékony célú hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Kéler Béla: Vigjáték nyitány. Előadja a tanítóképző-intézet zenekara. 2. Vörösmarthy M.: Szép Ilonka. Melodráma. Zenéjét szerző Erney József. Szavalja Varga Árpád II. é. növ. Zongorán kíséri Kiszling Elemér IV. é. növ. 3. Szaboleska Mihály: A grand caftéban. Férlikarra irta Révfy Géza. Éneklő a tanítóképző-intézet énekkara. 4. Csalogánydal,

célokot szolgáló építkezések színtere. Kaszárnnyak, löporraktárak, éléstárak stb emelkednek egymás mellett, úgy hogy nemsokára több lesz Helgolandban a katonai építmény, mint a lakóház.

Ló nincs a szigeten egy sem, de minnek is. Harminc perc alatt gyalog meg lehet tenni az utat az alsó szigettől a felsőig, aki pedig ide jön, annak van ideje bőven, úgy, hogy felesleges bármilyen jármű.

A következő nap hajóra ülünk. A tenger nyugodt, a beszállás, illetve behajózás minden különös nehézség nélkül történik.

Egy hatalmas túlkötés s a Norddeutscher Lloyd „Nixe” hajója elindul. Gyorsan távolodik a szigettől. Néhány perc múlva pompás kilátásunk nyílik Németország gyönygyére. A sziget északi részén az u. n. „fogpiszkáló” szikla magasra kiemelkedik a tengerből, egészen különválva a szigettől s még félóra múlva is tisztán látható.

A hajó gyorsan halad, a sirályok szárai repdesik körül, itt-ott lecsapva hirtelen a vízbe az áldozatra.

Helgoland egyre kisebb kisebb lesz, míg végre csak egy pont látszik belőle, azután az is eltűnik.

L. K.

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az új „BERSON” gummisarok számos előnyeit!

Fejére taposás, kisiklás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bercs nművek Budapest, VII.

Káldy Gyulától: éneklő Goda Gizike úrleány. Fuvolán kíséri Bozó Andor dr. úr, zongorán Kalmár Illés úr. 5. Gabányi A.: A lakáskereső. Monológ. Előadja Kmetykó Lajos IV. é. növ. 6. Beóthy Zs.: Borsdal. Férlikarra irta Losoncy M. Éneklő a tanítóképző intézet énekkara. 7. Jókai Mór: Lengyelek fehér asszonya. Szavalja Bolya János IV. é. növ. 8. Rod. Berger: Dans les fleurs. Keringő. Előadja a tanítóképző intézet zenekara. Az ünnepélyt táncvigalom követi. Belépő díj: Személyenként 1 K 50 f. Családjegy 4 korona. A mulatság igen szépen ígérkezik s azon valószínűleg a főispán is megjelenik. Akik tévedésből meghívót nem kaptak s ez iránt érdeklődnek, forduljanak az egylet helyiségében a rendezőséghez.

— **Eljegyzés.** Simon Franciska varrónőt eljegyezte Bakró Nagy Béla Kiskunmajsáról.

— **Gyermeknap — újabb pumpolás.** A községi előljáróság az Országos gyermekvédő liga kérésére az összes csongrádi kereskedőkhöz felhívást bocsájtott ki, hogy folyó évi május hó 15-én gyermeknapot rendezzenek, s e napon üztetik jövedelmének egy bizonyos százalékát adományként az előljáróság útján juttassák a liga kezéihez. Az előljáróság ezen felhívása a mostani rossz viszonyok között a kereskedők nagyrésznél visszatetszést szült, sőt voltak olyanok is, akik a felhívást el sem akarták fogadni, amiben teljesen igazuk is lett volna, mert miért éppen a kereskedők a céltáblái mindenféle kéregetésnek, mikor vannak olyan föld-birtokosok, akik a kislajbi zsebéből kifizethetnek egyik-másik kereskedőt, s azokhoz még sem mennek adományokért? A liga pumpolásával szemben azonban nem mindenütt olyan előzékeny a hatóság, mint nálunk. Így például Szegeden, ahol a liga szintén gyűjteni akart, a polgármester kijelentette, hogy a liga javára gyűjtést nem engedélyez, mivel a jelenlegi pénzügy világban a közönség a legszükségesebb kiadásait is csak a legnagyobb erőfeszítések árán fedezheti, így a közönséget jótékony célú pumpolásokkal nem szabad zaklatni.

— **Fogadatlan prókátor.** A folyó hó 15-én volt kellemetlen időben a tejarusok a Goldberger-féle koresma mellé húzódtak ahelyett, hogy az előljáróság által e célra kijelölt „föfözetlen tej”, továbbá „leföfözött tej” megjelöléssel ellátott helyeken árusították volna a tejet. Miután így a közönség nem ismerhette ki magát, hogy melyik a föfös és melyik a leföfözetlen tej, ezért

SALVATOR

kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúkrakban.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipőczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKUSZT
 a legjobb és legolcsóbb
 DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓCYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 Próbadobozot ingyen küld. HENRI NESTLÉ, Wien I. Biberste 28.

a rendőrség utasította az árusítókat, hogy a kijelölt helyeken árúítsanak. A tejes asszonyoknak ez persze nem tetszett s mikor a rendőrség ragaszkodott a kijelölt helyeken való árúításhoz, egy iparos ember beieártotta magát a dologba, s biztatta az asszonyokat, hogy ne hallgassanak a rendőrökre, hanem maradjanak ott. Mivel pedig a rendőrség úgy gondolja, hogy ő jelen esetben csupán kötelességét teljesítette, mikor a tejárúítókat a Goldberger-féle kocsma mellől elparancsolta, amihez a fogadatlanság prókátornak felesleges iparosnak semmi köze nem volt, ezért felesleges hatóságánál panaszal fog ellene élni.

— **Ritka eset.** Azt hisszük, sokan vannak olvasóink között, akik ismerik id. Bába Szabó Rókusné, istenbenboldogult Bába Szabó Rókus volt kurátor özvegyét, aki tudomásunk szerint már 86 éves. A héten az öreg mama azon ritka családi örömben részesült, hogy unokájának unokája születését megérte.

— **A közönség figyelmébe.** A főszolgabíró-sághoz azon panasz érkezett, hogy a község forgalmasabb utcáin és terein aprójószágok és sertések kóborolnak. Miután ezen körülmény a köztisztasághoz ütközik, ezért a főszolgabíró-ság most szigorú utasítást adott a rendőrségnek atekintetben, hogy az ilyen kóborló jószágokat a község házához hajtassa be, tulajdonosaikat pedig hozzá megbüntesítve végeztetse föl. A főszolgabíró-ság rendelkezésében egyidejűleg ki-látásba helyezi azt is, hogy nemcsak a kóbor-jószágok tulajdonosait bünteti meg 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal, hanem a muladékos rendőrök ellen is szigorúan el fog járni.

— **Schweiger Növérék** Kiskunfélegyházán újabb bevásárlási útjokról megérkeztek. Miután oly kedveltek voltak az általuk hozott szép kalapok, hogy mind eladták, így teljesen újonnan beszerzett csodaszép kalapokat hoztak. Kaphatók náluk női alkalmi, látogató, troteör és a közlőgő fürdőidényre szép úti kalapok, fiatal leányok és gyermekek részére. Fehér és színes szalma és csipkekalapok.

— **Elvitte a ferje bútorát.** Folyó hó 16-án egy válófélben lévő asszony, férjének távolléte alatt, annak lakásából, a férje tulajdonát képező bútorokat elszállította. Mikor a férj ezt megtudta, az asszony ellen feljelentést tett a csendőrségen, mely a nyomozást megindította.

— **Bujdosott a büntetés elől.** F. hó 16-án egy gyanús külsejű munkás embert tartóztatott le a rendőrség és személyazonosságának megállapítása végett a község házára kísérte. Ott előadta, hogy Szabó Ferencnek hívják, temesvári illetőségű és azért jött Csongrádra, hogy ismerőseit meglátogassa. Az egyik ilyen ismerős azonban elárulta, hogy nevezett Sas alatt dolgozott a kotrón, ott azonban egy embert úgy elvert, hogy kórházba kellett szállítani, s most a büntetés elől bujdosik. Ilyenformán a rendőrség Szabó letartóztatásáról értesítette a csépai csendőrséget, ahonnan azonnal jöttek is az atyafiért. A Szabó által megvert egyént Pajkó Jánosnak hívják s Tiszaujfalun lakik.

— **Második tél.** Szombatról vasnapra kelve hóvihár száguldott végig az országon, mely borzasztó pusztítást vitt véghez. Megelőzőleg már péntekre és szombatra virradó éjjel oly nagy mérvű fagy volt, mely a gyümölcsstermés nagyrészét, továbbá a kifakadt szőlőket teljesen tönkre tette. Csongrádon legalább 400—500 ezer koronára tehető az a kár, mely a szőlő- és gyümölcs elfagyása folytán érte gazdáinkat. A gyümölcs hiánya miatt természetesen drágább lesz mindenféle élelem, s így a fagy nemcsak a gazdákat, hanem a szegényebb néposztályt is sújtani fogja.

— **Hajnali vendég.** Folyó hó 16-án a hajnali órákban egy magát villanyszerelőnek mon-

dott egyén beállított Bozó Mihály közgyám lakására, s ott követelte a villanyért járó havi járulékot, majd mikor követelésének nem lett sikere, a házgazdánál próbált szerencsét, de ott is sikertelenül. Miután a házbeliek előtt a „szereelő” úr gyanúsnak tűnt fel, őt erőlyesen kiutasították az udvarból, aminek lett is eredménye, mert az illető kabátjának és cipőjének hátrahagyásával megugrott. A rendőrségi nyomozás már annyit megállapított, hogy az illető nem villanyszerelő volt, hanem valami gépszereelő lehetett.

— **Teavókra nevezte fontos.** Minden teaismerőnek és mindazoknak, akik barátjai egy eszese zamatos, illatos teának, saját érdekében áll, hogy az United Kingdom Tea Company London, angol királyi udvari szállítók a walesi hereeg, számtalan európai kapacitású intézetek és több ezer szállodának világhírű U. K. jegyű, teájával próbát tegyenek. Az United Kingdom Tea Company közvetlenül, Indiában és Kinában eszközli vásárlásait és így módjában van válogatott finom minőségű teát szállítani. E cég londoni villanyüzemü berendezései a maga nemében a legnagyobbak Európában. A keverékek a legnagyobb szak-tudással és hozzájárítással állítatnak össze, úgy, hogy azok zamata és illata tekintetében a legkényesebb igényeket is kielégítik. Különlegességként ajánlja az United Kingdom Tea Company „Kingdom Melange” keverékét, amely a birminghami és vintori angol királyi udvarnál, úgyszintén a legmagasabb arisztokrácia körében évek óta használatban van. E világmárka főképvisele: Halmásán János. Kivánságra készséggel küldenek ingyen és bérmentve izelő mintát.

— **Ravasz fiú.** Mult év december havában B. P. csongrádi lakostól két fia három mázsa búzát és kukoricát elemelt. Két zsák búzát a csendőrség Ty. J. csongrádi lakosnál talált meg, aki a búzának helyét adott. Érdekes a dologban az a körülmény, hogy a károsult apa ellen egyik fia azon panaszt emelte a csendőrségnél, hogy atyja tőle két zsák búzát erőszakosan elvitt. A nyomozás során azonban kiderült, hogy a búzát a fiú vitte el atyjától s ezért a fiú ellen lett az eljárás megindítva.

— **Ki akar hegyör lenni?** A községi előjáróság Pusztai Mihály hegyör lemondása folytán megüresedett állásra pályázatot hirdet. Pályázni 40 éven alóli egyéneknek lehet.

— **Anyák iskolájában** arra fektetik a legnagyobb súlyt, hogy mivel legyenek a gyermekek akkor táplálva, ha a természetes táplálás az emlíon keresztül megszűnik? Ez iskola egyetlen tanítása, hogy minden anya tudomást szerezzen a Phosphatine Falières létezéséről és annak pótolhatatlanságáról. Ki Phosphatine Falières-el táplálja gyermekét, annak eredményes munkája biztosítva van, mert nincs jobb és értékesebb tápszer; kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

— **Letartóztatott kéregető.** Folyó hó 13-án egy Jovanovits István nevű kéregető pincért tartóztatott le a rendőrség. Kihallgatása alkalmával nevezett elmondotta, hogy temesvári illetőségű s jelenleg munkanélküli van, ezért kénytelen kéregetni. A rendőrség illetőségi helyére toloncolta.

— **Sikkasztás.** Február 12-én S. I. csongrádi lakosnál egy kocsit, borjút és egy sertést a végrehajtó lefoglalt. Az árverés napjára azonban S. I. eltűntette a lefoglalt tárgyakat, amiért büntető eljárás indult meg ellene.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.
 Bozó és Justin könyvnyomdája.

Kiadó föld. A néhai Szabó Sándor-féle könyvszéki tanya-föld több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet az örökös megbízottja Daróczy János kir. törvényszéki bírival Kecskeméten, Klapka-utca 35. új szám.

Kiadó. Dr. Buk Herman ügyvéd házában két üzlethelyiség külön-külön vagy együtt is kiadó. Ezen üzlethelyiségek nagyon alkalmasak iparosok vagy kereskedők részére. Ugyanott egy nagy jégverem is kiadó.

Eladó ház. Joannovics Ferenc asztalosnak a Justh Gyula-utca 29. szám alatt fekvő háza, szép kerttel, szabadkézből eladó. Értekezni lehet a helyszínén.

3429/1913. szám

Csongrád község előjáróságától.

Hirdetmény.

Tudomására hozatik a bukrosi birtokosságnak, hogy a bukrosi közlegelőn a jószágkihajtás és szambavétel 1913. évi április hó 30-án fog a helyszínén eszközöltetni. Felhívatnak az érdekelte birtokosok, hogy ezen hatósági szambavételre jószágait feltétlenül hajtassák ki, mert ellenes esetben ha és amennyiben ezen határidőre a jószágokat ki nem hajtánák, az esetben az állatorvosi vizsgálat költségeit viselni tartoznak.

Felhívatnak egyttal arra is, hogy jószágigazolványait 1913. évi április hó 27-ik napjáig a községi pénztárnál annál bizonyosabban váltsák ki, mert ellenes esetben ezen jószágigazolványok 1913. évi április hó 29-én a község-házánál el fognak árvereztetni.

Csongrád, 1913. évi április hó 15-én.

Községi Előjáróság.

Községi hirdetmények.

Tudomására hozatik a bukrosi birtokosságnak, miszerint a m. kir. budapesti 30. gyalogezred kiskunfélegyházi 3-ik zászlóalja 1913. évi április hó 29-én a nagy és kisbukrosnak nevezett árterületen, tehát a bukrosi közlegelőn, Tiszaujfalu-Csongrád általános lövészterületén lögyakorlatokat tart éles töltennyel.

A jelzett napon reggel 5 órától délután 4 óráig sem ember, sem állat a jelzett területen nem tartozkodhatik.

A lövészterület határa, nevezetesen a terület nyugati és déli szélén levő tanyák, valamint a Tisza mente örökkel látatnak el.

Közlére teszi az előjáróság, hogy Csongrád községben az országos jószág-vásár 1913. évi április hó 26-ik napján tartatik, hova vészmentes helyről, szabályszerű járattal, bármiféle jószág felhajtható; a kirakodó vásár 1913. évi április hó 27-ik napján tartatik, iparosok iparigazolványukat magukkal hozni tartoznak.

Figyelmeztetnek a község belterületén levő összes kovács, bogár és hasonló iparosok, hogy üzleteik előtt az iparukhoz tartozó és feldolgozásra várando anyagokat leraktározni s úgyszintén a szakmájukba vágó munkát, mint pl. ló és kocsi vasalás, fűrészelés, stb. az utcán végezni tilos.

Utasítatik a rendőrbiztos, hogy a rendőrlégénységgel vizsgálta meg és jelentse be azon egyének neveit, akik ezen rendelkezésnek 8 nap alatt elegend nem tesznek, hogy ellenük a kihágási eljárás megindítható legyen.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a községi előjáróságnál 1913. május 15-éig üzleti jövedelmüket bevallani tartoznak. A bevalláshoz esatolandók az oszlatékok felosztására vonatkozó közgyűlési határozat szabályszerűen hitelesített kivonata és a vállalat jövedelmi mérlege.

1913. április havában az állandófizetést, nyugvagy kegydíjat élvező tisztviselők, vagy azok özvegyei, továbbá az állandó alkalmazásban lévő s 80 koronánál több havidíjat húzó segédek, hivatalnokok, szolgák stb. IV. osztályú kereseti adó alá tartozó illetményeiket a részükre a községi előjáróságnál ingyen kiszolgáltatóndó vallomási ivenek bevallani tartoznak. A IV. osztályú kereseti adó alá tartozó járandóságnak be nem vallása kihágást képez és büntetettetik.

A kölesönnel terhelt ház- és földtulajdonosoknak az a kedvezmény adatott, hogy ház- és földbirtok általános jövedelmi pótdókjából levonandó az illető tulajdonost bekebelezés által is terhelő kölesön után fizetendő évi kamat 10 százaléka. Az erre vonatkozó vallomások április 1—30-ika közötti időben adandók be a községi előjáróságnál. A benyújtott vallomásról elismervény adatik.

Kiadó üzlethelyiségek.

Sütő Mihály Szőlőhegyi-utca 3. szám alatti házában két üzlethelyiség lakással együtt kiadó. Értekezni lehet ugyanott.

Eladó ház. Darida Jánosnak a Szőlőhegyi-utca 7. sz. alatti ujonnan épült háza szabadkézből eladó. Üzlethelyiség is van benne. Értekezni lehet a helyszínen.

Eladó ház. Donka Jánosnak Kétágú-utca 10. sz. alatti háza, melyben van vízvezeték, két szoba, konyha, két kamra és istálló, szabadkézből eladó. Értekezni lehet az eladó háznál.

Eladó ház. Özv. Darida Jánosné örökösének Vasút-utca 53. szám alatti háza szabadkézből eladó. Értekezni lehet az eladó háznál.

Kiadó két bolthelyiség forgalmas helyen olcsó bér mellett, szabónak vagy fodrásznak nagyon alkalmas. Továbbá a tisztaoldalon, a Komjáthy-féle dűlőben 2 hold szőlő, szép gyümölcsös, az ártézi kút környékén, minden elfogadható törlesztés mellett eladó. Bővebb értesítés nyerhető Márkus János vendéglősnél és a tulajdonos Jóna Dánielnél Budapest, VIII., Szigetvári-utca 33. sz.

Ha már mindent megpróbált,

ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

„Hungária“ sósborszeszt,

mert ez az egyedüli sósborszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat a „Grand Prix Paris“ nyerte.

Főelárúító: „Szent Rókus“ gyógyszertár Csongrád.

Aki kellemes,

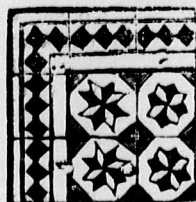
egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült eszerépkályhát ...

MÁZURÁ VILMOS

eszerépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...
Szentesen, a vasútállomás mellett.

Ifjabb WALLA JÓZSEF

mozaik-, cementárú- és műkögyára, építési anyagok raktára. Padló, faburkolás és betonépítkezési vállalat Budapest, VII., Rottenbiller-utca 15.

Márványmozaik-lapok, mintázott cementlapok, karmantyús betoncsövek, különféle műkőmunkák, granit-terazzo, betonmunkák, csatornázások, falburkolások, mettlachi lapok, keramit- és klinker-lapok, fayence-lapok.

Telefon szám:
76-36.

Kiadó lakás.

Pozsár József úri-utcai házában az alsó épületben 2 egymásba nyíló padozott szoba konyhával, speizzal és faskamrával, továbbá 1 padozott szoba konyhával és kamrával április 24-től bérbé adó. Értekezni a helyszínen.

Császárfürdő Budapesten. — Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-hevívíz radioaktív gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, kénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivókúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nines. Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEK

— ezeltől Máriacelli cseppek —
több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgöröcsök, emelyges, szédülés, hányás, álmatlanság, kolika. — vers; egyenység, sapkór stb. ellen. —
Kapható minden gyógyszertárban. Egy nagy üveg 1 K 60 f, kis üveg 90 f, 6 üveg 5 K 40 f, 3 nagy üveg 4 K 80 f be-
küldése után küld franco!

Brády K. gyógyszertára a „Magyar Király“-hoz Bécs, Fleischmarkt 2., Depot 5. Ügyeljünk a védjegyre, amely a máriacelli szűz Máriát ábrázolja, a vörösréz csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és útatsunk vissza minden utánzatot.

Keltőgépet

mely minden tyuknál biztonságban és jobban költ, ingyen adja próbára

G. Mücke cég,

Pottendorf. No. III. bei Wien

száz és száz referenciával és bizonyítvánnyal a monarchia minden részéből és osztályából szívesen szolgál.

Ára 45 korona.

Milliók használják**Köhögés**

rekedtség, katarus, nyálkásodás és számarhurut ellen a Kaiser-féle MELLKARAMELLAT három a fenyű védjeggyel. — 6050 közjegyzőleg hitelesített, orvosok és maganosok által adott bizonyítványok és elismerések a biztos hatást feltételezik.

Rendkívül kellemes és ízletes bonbonok.

— Csomagja 20 és 40 fillér, egy doboz 60 fillér. —
Kapható Berkovits Mór és Löb Adolf gyógyszertárban.

Cs. és kir. szabad. Keleti-féle

SÉRVKÖTŐK

pneumatikus gummi pelotával a legtekéletesebbek!

Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen

Gummi göröcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére.

Testegyenestítő járó- és támpéket, mű- és támasztó fűzőket.

Egyenestartókat ferdenöttek részére, valamint betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint a legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára — BUDAPEST, Koronaherceg-utca 17. vid.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítva 1878. Telefon 13-76.

Állandó gépraktár!

Értesitem a nagyérdemű gazdaközönséget, hogy úgy anyag, mint munkateljesítés tekintetében legjobbnak bizonyult

Bächer ekék

és talajművelő eszközök,

Melichar vetőgépek

és műtrágyaszórók

nálam kaphatók és azokért a legmeszebbmenő szavatosságot vállalom.

A raktáron lévő gazdasági eszközök állandó raktáramon, vételkötelezettség nélkül, bármikor megtekinthetők.

Szükségletét minden gazda **hedvező fizetési feltételek** mellett fedezheti

Hatvani Ggörgy hereshedőnél
Csongrád, Kossuth Ferenc-út 28. sz.